
Аҳоли уй-жой фонди ва қишлоқ хўжалигини рўйхатга олиш ўртасидаги алоқалар

Аҳолини, уй-жой фонди ва қишлоқ хўжалигини рўйхатга олиш ўртасидаги алоқалар жуда аниқ кўринмайди. Бироқ, кўплаб мамлакатлар ушбу алоқаларни янада яхши интеграциясига эришиш ёки маълумотларни тўплаш фаолиятининг юқори самарадорлигига эришиш учун янги йўлларни излашда тобора кўпроқ иштирок этмоқда. Шу билан бирга, ушбу икки турдаги рўйхатга олишда бир қатор масалаларни кўриб чиқиш керак, уларнинг энг муҳими, турли хил кузатув

бирликларидир. Қишлоқ хўжалигини рўйхатга олишнинг кузатув бирлиги фермер хўжалиги ҳисобланади, у қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг иқтисодий бирлиги ҳисобланади. Аҳолини рўйхатга олишнинг кузатув бирлиги эса уй хўжалиги ва унинг таркибига кирадиган шахслардир.

Бироқ, кўплаб ривожланаётган мамлакатларда қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг асосий ҳажми уй хўжаликларида жамланган бўлиб, уй хўжаликлари ва фермер хўжаликлари ўзаро яқин алоқаларга эга бўлиб, кўпинча бевосита мувофиқ намоён бўлади. Ушбу икки турдаги рўйхатга олиш ўртасидаги алоқаларни ўрнатиш бундай мамлакатлар учун жуда муҳимдир.

Қишлоқ хўжалигини рўйхатга олиш жараёнида уй хўжаликлари ва хўжалик эгасининг оила аъзолари бўйича турли маълумотлар тўпланади. Бутунжаҳон қишлоқ хўжалигини рўйхатга олиш уй хўжаликлари миқдори, уй хўжалиги аъзоларининг демографик хусусиятлари ва иқтисодий фаолияти, шунингдек, уй хўжалиги аъзоларининг иши тўғрисидаги маълумотлар йиғилади. Қишлоқ хўжалигини рўйхатга олиш жараёнида олинган қишлоқ хўжалиги фаолияти ҳақидаги баъзи маълумотларни аҳолини рўйхатга олиш маълумотларига нисбатан тўлиқроқ деб ҳисоблаш мумкин. Одатда, ҳар бир шахснинг иқтисодий фаолиятининг асосий тури қисқа ҳисобот даврида сўралади, бу эса, қишлоқ хўжалиги билан шуғулланадиган шахсларнинг мавсумий асосда ёки тўлиқсиз иш билан таъминланмаслигига олиб келиши мумкин. Бошқа томондан, аҳолини рўйхатга олиш қишлоқ хўжалигидаги бандлик ва қишлоқ хўжалиги аҳолиси ҳақида маълумот олиш имконини беради, бу эса қишлоқ хўжалигини рўйхатга олиш натижаларида мавжуд эмас. Чунки, у о'з ичига фақат ферма эгалари бо'лган уй хо'жаликларинигина олади. Қишлоқ хо'жалиги маълумотларидан фойдаланувчиларга то'лиқ тасвирни бериш учун қишлоқ хо'жалигини ро'йхатга олиш маълумотлари ҳам ва аҳолини ро'йхатга олиш маълумотлари ҳам бирдек зарур бо'лади.

Аҳолини ва уй-жой фондиди ро'йхатга олишни режалаштиришда ушбу турдаги ро'йхатга олиш ва қишлоқ хо'жалигини ро'йхатга олиш о'ртасидаги алоқани таъминлаш учун ҳар қандай имкониятни о'рганиш керак. Ушбу алоқа турли шаклларга эга бо'лиши мумкин. Аҳолини ва уй-жой фондиди ро'йхатга олишда ишлатиладиган таърифлар қишлоқ хо'жалиги ро'йхатига киритилган таърифлар билан мос келиши керак, бу икки маълумот то'плами о'ртасида мазмунли таққослашни таъминлайди. Аҳолини ва уй-жой фондиди ро'йхатга олиш қишлоқ хо'жалигини ро'йхатга олиш учун, масалан, ҳудудларни ро'йхатга олиш участкаларига бо'лиш, қишлоқ хо'жалигини ро'йхатга олиш учун асос тайёрлаши ёки тегишли ҳолларда намуна олиш учун асос сифатида фойдаланиши мумкин.

Р. Каримова Марғилон шаҳар

Статистика бўлими бошлиғи.

2024-06-03 15:52:37